

2020-11-29

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm
Referens: Dnr U2020/03826/GV
Epost:
u.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över utredningen om planering och dimensionering av gymnasial utbildning, SOU 2020:33 (U2020/03826/GV)

Sveriges Vägledarföreningen väljer att lämna svar på utbildningsdepartementets remiss **Gemensamt ansvar – en modell för planering och dimensionering av gymnasial utbildning SOU 2020:33, Dnr U2020/03826/GV**.

Sveriges Vägledarförening utgår i sin bedömning både från individers möjlighet till utbildning som underlättar inträde och etablering på arbetsmarknaden och samhällets behov av yrkesutbildad arbetskraft, både på gymnasial nivå såväl som på eftergymnasial nivå.

Sveriges Vägledarförening ser positivt på utredningens förslag till planering och dimensionering av utbildning både inom gymnasieskolan och de förslag som även omfattar kommunal vuxenutbildning men ser att det kommer att bli ett omfattande arbete framför på nationell och regional nivå för att inhämta och sammanställa de underlag som krävs inför beslut om ramar. Det är därför viktigt att tillräckliga resurser avsätts för det arbetet.

Sveriges Vägledarförening ser också positivt på förslagen om samverkansområden inom både gymnasieskolan och yrkesutbildning inom vuxenutbildning. Särskilt viktigt är det att vuxenutbildningens utbud av yrkesutbildningar utökas och görs tillgängligt för de stora grupper unga som efter högskoleförberedande program i gymnasieskolan väljer att inte studera vidare eller som saknar möjlighet att studera vidare på högskolenivå. Den gruppen unga har stora svårigheter att etablera sig på arbetsmarknaden och särskilt tydligt har det blivit under rådande coronapandemi då arbetslöshetsnivåerna för unga har stigit raskt.

Sveriges Vägledarförening vill också särskilt betona några delar av utredningens förslag som är särskilt viktiga ur ett studie- och yrkesvägledningsperspektiv och som har betydelse för unga människor val av framtida utbildning, yrke och etablering på arbetsmarknaden.

Sveriges Vägledarförening

Sveriges Vägledarförening (SVF) verkar för att stärka och utveckla studie- och yrkesvägledningen och för att arbetet skall präglas av professionalitet och god etik. Föreningen organiserar alla med intresse av studie- och yrkesvägledning.

Som medlem ansluter du dig till föreningens målsättning.

www.vagledarforeningen.se

www.facebook.com/vagledarforeningen

6.3.3 Skolhuvudmännen ska rapportera sitt planerade utbud till Skolverket och

6.3.4 Huvudmännens information till ungdomar och vårdnadshavare om gymnasieskolan ska förbättras

Sveriges Vägledarförening kan inte nog betona vikten av både ungdomar, vårdnadshavare och studie- och yrkesvägledare har tillgång till samlad och objektiv information om såväl utbildningens innehåll, förläggning och dimensionering såväl som arbetsmarknadsutsikter. Att dessutom komplettera det med information om andelen elever som studerat vidare på högre utbildning och inom vilka sektorer kommer att vidga ungdomarnas underlag inför valet och öka deras möjlighet att göra väl övervägda val av gymnasieutbildning.

Sveriges Vägledarförening vill påminna om att den bas som ungdomarna bygger upp inför sitt val av gymnasieutbildning bygger på olika underlag som de samlar på sig under sin uppväxt. Att i ”valögonblicket” i årskurs 9 göra ett val som skiljer sig från den bas de byggt upp kräver stora insatser av studie- och yrkesvägledningen både i vid/generell och snäv/individuell bemärkelse. För att nå förväntat resultat av utredningens förslag krävs betydligt mer studie- och yrkesvägledning än vad huvudmännen tillhandahåller idag och kommer att kräva införande av de förslag som fanns i betänkandet Framtidsval – karriärvägledning för individ och samhälle SOU 2019:4 (Dnr U2019/00243/S).

6.9.2 Gymnasieskolans utbildningar bör utvecklas

Sveriges Vägledarförening vill betona vikten av att man skyndsamt utreder och utvecklar större möjligheter för eleverna att byta program under gymnasietiden utan att behöva avbryta och söka till år 1 igen. Det oflexibla system vi har idag är troligen en av orsakerna till det alltmer vikande intresset för att söka yrkesförberedande program. Att avbryta och börja om är inte ett realistiskt val för merparten av de ungdomar som känner att de borde valt en annan utbildning. I stället väljer de att fullfölja det program de påbörjat med ett resultat som kanske inte ger dem möjlighet att studera vidare eller etablera sig på arbetsmarknaden. Det gäller både de ungdomar som valt att påbörja ett högskoleförberedande program såväl som de som påbörjat ett yrkesförberedande program men ångrar sitt val av program.

7.2.2 Interkommunal ersättning för gymnasieskolans elever ska, liksom bidrag till enskilda huvudmän, utgå från budgeterade kostnader

och

7.2.3 Ett kompensatoriskt schablonbelopp ska införas i gymnasieskolan

Sveriges Vägledarförening vill påminna om, precis som utredaren också konstaterar (sid. 540), att många huvudmän har en mycket snål resurs för studie- och

Sveriges Vägledarförening

Sveriges Vägledarförening (SVF) verkar för att stärka och utveckla studie- och yrkesvägledningen och för att arbetet skall präglas av professionalitet och god etik. Föreningen organiserar alla med intresse av studie- och yrkesvägledning.

Som medlem ansluter du dig till föreningens målsättning.

www.vagledarforeningen.se

www.facebook.com/vagledarforeningen

yrkesvägledare (rikssnitt på knappt 500 elever i grundskolans årskurs 7-9 per heltidstjänst). Till det bör det också läggas att många befattningshavare är satta att utföra andra uppdrag inom ramen för sin studie- och yrkesvägledartjänst än studie- och yrkesvägledning vilket gör att antalet elever per heltid troligen är betydligt högre än vad som anges i underlag till nationell statistik. Det är viktigt att ta det i beaktande när ersättningen ska utgå från budgeterade kostnader.

Sveriges Vägledarförening vill också påminna om att även studie- och yrkesvägledningen och tillgången till studie- och yrkesvägledare ska baseras på elevernas behov. De faktorer som utredaren identifierar som underlag för kompensatoriskt schablonbelopp innefattar också är elever som oftast har största behov av kompensatoriska insatser från studie- och yrkesvägledaren i form av fler vägledningssamtal och fler kontakter med vårdnadshavare.

För Sveriges Vägledarförening

Karin Asplund
Ordförande

e-post: info@vagledarforeningen.se

Sveriges Vägledarförening

Sveriges Vägledarförening (SVF) verkar för att stärka och utveckla studie- och yrkesvägledningen och för att arbetet skall präglas av professionalitet och god etik. Föreningen organiserar alla med intresse av studie- och yrkesvägledning.

Som medlem ansluter du dig till föreningens målsättning.

www.vagledarforeningen.se

www.facebook.com/vagledarforeningen